

Β' ΤΑΞΗ ΓΕΝ.ΛΥΚΕΙΟΥ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Περίληψη

Ο αρθρογράφος επικεντρώνεται στη μονομερή πληροφόρηση που παρέχεται μέσω διαδικτύου. Επισημαίνει ότι, ενώ αρχικά το διαδίκτυο υποσχόταν περισσότερη πληροφόρηση και διάλογο, δηλαδή ενίσχυση της δημοκρατίας, σήμερα προωθεί ακραίες αντιλήψεις και μονόπλευρη πληροφόρηση. Σύμφωνα με τις απόψεις ενός ερευνητή, τις οποίες ο αρθρογράφος παραθέτει, αυτό παρατηρείται γιατί οι χρήστες μπορούν να επιλέξουν πληροφορίες και επικοινωνία που συμφωνούν με τις απόψεις τους, ενισχύοντας έτσι τις προκαταλήψεις τους. Σημαντικότερο, όμως, αποτέλεσμα αποτελεί η τεκμηριωμένη με πειράματα «ομαδική πόλωση», δηλαδή η τάση της υιοθέτησης ακόμη πιο ακραίων απόψεων λόγω διαλόγου με ομοϊδεάτες, ο οποίος δίνει νέα επιχειρήματα ή δημιουργεί ανταγωνισμό στην υποστήριξη απόψεων. Τέλος, ο αρθρογράφος συμπεραίνει ότι η συγκεκριμένη χρήση του διαδικτύου το ανάγει σε μέσο παραπληροφόρησης.

B.1.

Για πολλούς η εμφάνιση του διαδικτύου εμπεριέχει την υπόσχεση της άπλετης πληροφόρησης και της βελτίωσης του δημόσιου διαλόγου. Καθώς στο διαδίκτυο παρουσιάζεται πολυφωνία, δηλαδή παρέχονται πληροφορίες για κάθε θέμα από αναρίθμητες πηγές, ο χρήστης μπορεί να ενημερωθεί πολυπρισματικά για οτιδήποτε επιθυμεί. Αλλά και ο δημόσιος διάλογος ενισχύεται, καθώς στο μέσο αυτό αίρεται η παθητικότητα του δέκτη, που μπορεί να λάβει αλλά και να μεταδώσει πληροφορίες, διαλεγόμενος για θέματα δημόσιου ενδιαφέροντος. Έτσι οι χρήστες του διαδικτύου καθίστανται ενεργοί δημοκρατικοί πολίτες, που διαμορφώνουν άποψη αλλά και την εκφράζουν δημόσια, επηρεάζοντας τη λήψη αποφάσεων.

B.2.

Θεματική περίοδο της παραγράφου αποτελεί η φράση «Το πιο εντυπωσιακό στοιχείο ... αυτών που βλέπουν», ενώ λεπτομέρειες / σχόλια είναι το χωρίο «Ένα από τα πιο σημαντικά... στο Drudge Report». Πρόταση κατακλείδα δεν υπάρχει.

Η παράγραφος αναπτύσσεται με συνδυασμό μεθόδων. Αρχικά εντοπίζεται η μέθοδος αίτια αποτελέσματα. Στη θεματική περίοδο ως αίτιο τίθεται η νέα τεχνολογία και ως αποτέλεσμα «η αυξανόμενη δύναμη των καταναλωτών να φιλτράρουν αυτό που βλέπουν». Επιπλέον, χρησιμοποιούνται οι εκφράσεις «Ένα από τα πιο σημαντικά αποτελέσματα» και «Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι». Τέλος, εντοπίζεται και η μέθοδος των παραδειγμάτων στο χωρίο «Οι αριστεροί στις ΗΠΑ... στο Drudge Report».

- B.3.** Με τη χρήση γ' ενικού προσώπου («Αυτό καθιστά το ίντερνετ») ο αρθρογράφος παρουσιάζει κοινώς αποδεκτές απόψεις και προσδίδει αντικειμενικότητα στα συμπεράσματά του. Με τη χρήση του β' ενικού προσώπου («Στο βαθμό που προσφεύγεις», «δεν σε ενδιαφέρει», «να την ελέγξεις») απευθύνεται προς τον αναγνώστη του, επιτυγχάνοντας αμεσότητα.
- B.4.** *Μετατροπή:* Οι επιστήμονες έχουν τεκμηριώσει το φαινόμενο της «ομαδικής πόλωσης» με πολλά πειράματα. Ο συγγραφέας επέλεξε την παθητική σύνταξη για να τονίσει κυρίως την πράξη του υποκειμένου. Το ποιητικό αίτιο (λογικό υποκείμενο) παραλείπεται, γιατί εννοείται εύκολα από τα συμφραζόμενα.
- B. 5.** *πληροφόρησης:* ενημέρωσης
κριτική: σχολιασμός, εκτίμηση, αξιολόγηση
επαληθεύονται: επιβεβαιώνονται, επικυρώνονται, αποδεικνύονται
ομαδικής: συλλογικής
ενισχύουν: δυναμώνουν, τονώνουν (ισχυροποιούν)

Γ. Τίτλος: Διαδίκτυο: νέα δεδομένα – νέες απαιτήσεις!

Πρόλογος

Τα τελευταία χρόνια το διαδίκτυο έχει καταστεί αναπόσπαστο τμήμα της καθημερινότητας όλων των πολιτών. Οι νέοι κυρίως αφιερώνουν στο σύγχρονο αυτό μέσο μεγάλο μέρος του χρόνου τους είτε αναζητώντας πληροφορίες για θέματα που τους απασχολούν είτε επικοινωνώντας με γνωστούς και αγνώστους είτε απλώς παίζοντας ηλεκτρονικά παιχνίδια. Εκείνο, όμως, που δεν γνωρίζουν όλοι οι χρήστες είναι ότι το διαδίκτυο δεν είναι αθώο. Ενέχει πολλούς κινδύνους που είναι καλό να διερευνηθούν, για να επιτευχθεί η ασφαλής πλοήγηση σ' αυτό.

Κυρίως θέμα (αναλυτικό σχεδιάγραμμα)

A. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΟΥ ΕΛΛΟΧΕΥΟΥΝ

Προβλήματα υγείας:

- Σωματικές και ψυχικές ασθένειες που προκαλούνται από την πολύωρη χρήση. Η συνεχής έκθεση στην ακτινοβολία των υπολογιστών και η ακινησία μπορούν να δημιουργήσουν πολλά προβλήματα, όπως κόπωση, πονοκεφάλους, οφθαλμολογικά προβλήματα, πόνους σε καρπούς και μέση κλπ. Ορισμένοι νέοι εθίζονται στο διαδίκτυο, «ζουν» μέσα από αυτό.

Προβλήματα προσωπικότητας:

- Απώλεια στοιχείων της προσωπικής ταυτότητας και φυσιογνωμίας (π.χ. ο γραφικός χαρακτήρας δεν καλλιεργείται, η φαντασία δεν αναπτύσσεται).
- Απορρόφηση της προσοχής και μέρους της συναισθηματικής ενέργειας των παιδιών, που μπορεί να οδηγήσει σε κοινωνική απομόνωση και μοναξιά.

Προβλήματα κοινωνικοποίησης:

- Αποξένωση των ανθρώπων. Το άτομο γίνεται αντικοινωνικό, καθώς εξυπηρετεί πολλές του ανάγκες δίχως να χρειάζεται να έρχεται σε επαφή με άλλους ανθρώπους.
- Εγκλεισμός στην εικονική πραγματικότητα και ανάπτυξη στάσης παθητικότητας, αδιαφορίας και αδράνειας απέναντι στον πραγματικό βίο και στα προβλήματά του.
- Υιοθέτηση αρνητικών προτύπων συμπεριφοράς (π.χ. ηλεκτρονικά παιχνίδια βίαιου περιεχομένου) – εξοικείωση με νέες μορφές εγκληματικότητας (π.χ. συκοφάντηση συμμαθητών, πορνογραφία, απάτες, κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας, παράνομες συναλλαγές, ηλεκτρονικά τυχερά παιχνίδια κλπ.).

Προβλήματα στην πνευματική συγκρότηση:

- Κίνδυνος υιοθέτησης προπαγανδιστικών αντιλήψεων από πολιτικές ή θρησκευτικές ομάδες με ακραίες αντιλήψεις (δογματισμός, φανατισμός). Αποτελεσματικότερος έλεγχος σε βάρος των πολιτών απ' την κρατική εξουσία με την ανάπτυξη μηχανισμών παρακολούθησης.
- Εξοικείωση των μαθητών με έναν εύκολο τρόπο πρόσληψης πληροφοριών και καλλιέργεια αισθημάτων αποστροφής προς κάθε μορφή πνευματικού μόχθου.
- Σύγχυση και αποπροσανατολισμός. Ο καταγιγισμός από ετερόκλητες και ανούσιες συχνά πληροφορίες περιορίζει τη δυνατότητα κριτικής επεξεργασίας και αξιολόγησης από την πλευρά του χρήστη, με αποτέλεσμα την αδυναμία του να διακρίνει το περιττό από το ουσιώδες.
- Περιορισμός της γλωσσικής έκφρασης με την υπεραπλούστευση της γλώσσας (αρκτικόλεξα, συνθηματολογία, ξένη ορολογία, «μικτή γλώσσα», κ.ά.)

Μετάβαση: Όπως γίνεται αντιληπτό, οι κίνδυνοι είναι αρκετοί και απειλούν κυρίως τον νεαρό χρήστη, που λόγω απειρίας και άγνοιας καθίσταται ευάλωτος. Γι' αυτό και κρίνεται αναγκαία η συνδρομή της εκπαίδευσης, η οποία μπορεί να λειτουργήσει έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η βέλτιστη αξιοποίηση των δυνατοτήτων του διαδικτύου.

B. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- Εξοικείωση των νέων με την τεχνολογία: γνώση χειρισμού των προγραμμάτων των Η/Υ, ειδικότερα του διαδικτύου, ώστε να πλοηγούνται με ασφάλεια σ' αυτό, και γενικότερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων του

διαδικτύου στην εκπαιδευτική διαδικασία (μαθήματα μέσω διαδικτύου, ανάθεση εργασιών που θα εκπονούνται μέσω διαδικτύου).

- Παροχή ευρύτερης γνώσης για την κοινωνική πραγματικότητα και ενημέρωση για τους κινδύνους που υπάρχουν (π.χ. εγκληματικότητα), προκειμένου οι νεαροί χρήστες να είναι επιφυλακτικοί στις διαδικτυακές πληροφορίες. Ανάπτυξη υγιούς πολιτικής - δημοκρατικής συνείδησης, για να επιτευχθεί άσκηση κριτικής σε προπαγάνδα – παραπληροφόρηση και άμυνα σε απόπειρες χειραγώγησης.
- Όξυνση της κριτικής ικανότητας με την παροχή γενικότερης παιδείας και όχι μόνο εξειδικευμένων γνώσεων, για την καλύτερη αξιολόγηση και αξιοποίηση των διαδικτυακών πληροφοριών.
- Καλλιέργεια ανθρωπιστικών αρχών που λειτουργούν ως αντίβαρο στη σύγχρονη μονόπλευρη τεχνολογική ανάπτυξη (ανθρωπιστική παιδεία που θα εμφυσήσει στους νέους ηθικές αξίες, οι οποίες αποτελούν κατάλληλα εφόδια ώστε να προστατευθούν από το ηλεκτρονικό έγκλημα).

Αναγκαίος καθίσταται, δηλαδή, ο εκσυγχρονισμός της εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις αντιλήψεις και τις απαιτήσεις των καιρών. Αυτός προϋποθέτει τον εξοπλισμό των σχολείων με την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή. Απαιτείται, λοιπόν, από την Πολιτεία η χρηματοδότηση σχολείων, ώστε να αγοραστούν ηλεκτρονικοί υπολογιστές για κάθε μαθητή, αλλά και η κατάρτιση και η συνεχής επιμόρφωση εκπαιδευτικών, ώστε να καθίστανται ικανοί να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις του νέου μέσου. Επιβάλλεται, ακόμη, η αύξηση των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος της πληροφορικής και η δημιουργία αξιόπιστων προγραμμάτων για την αξιοποίηση του διαδικτύου ως εποπτικού μέσου σε όλα τα μαθήματα. Τέλος, κρίνεται σημαντική η συνεργασία σχολείου και γονέων (ενημέρωση για τα προγράμματα προστασίας για ασφαλή χρήση του διαδικτύου και εκτός σχολικού περιβάλλοντος).

Επίλογος

Το διαδίκτυο, όπως και κάθε άλλο μέσο επικοινωνίας και ενημέρωσης, «αποτελεί μια υπόσχεση ελευθερίας και μιαν απειλή καινούριας δουλείας». Γι' αυτό και κρίνεται απαραίτητο η εκπαίδευση, ως κύριος φορέας παιδείας, ανταποκρινόμενη στα νέα δεδομένα, να παρέχει γνώση που διασφαλίζει την πνευματική ελευθερία, ώστε οι νέοι να αμύνονται στις νέες μορφές δουλείας.